

№ 11.

Warszawa, d. 14 marca 1925 r.

№ 11.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

SKF

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

**THE INTERNATIONAL SHIPBUILDING
AND ENGINEERING CO. LTD.
STOCZNIĄ GDAŃSKA**

dostarcza szybko:

Silników Diesla ze sprężarką i bez sprężarki**Silników** ze łąbicą żarową od 8 K. M. do 150 K. M.**Silników** gazowych

**Naprawa silników
każdej budowy i wielkości.**

POLSKI KOMITET NORMALIZACYJNY.

Komitet Techniczny dla normalizacji wytworów przemysłowych oraz ich dostawy, ustanowiony przy ministerstwie przemysłu i handlu, zawiadamia nas, że projekty norm, opracowane przez Komisję Komitetu, są publikowane w czasopiśmie „Przegląd Techniczny”, celem poddania krytyce szerokiego ogółu. Przypominamy, że Polski Związek Przemysłowców Metalowych jest reprezentowany w Polskim Komitecie Normalizacyjnym przez członka Rady Związku p. inż. Józefa Mirowskiego. Zastępcą jego jest p. inż. Stanisław Płużański, członek Zarządu Oddziału Warszawskiego naszego Związku.

Biuro Komitetu Normalizacyjnego mieści się w gmachu ministerstwa przemysłu i handlu, ul. Elektoralna 2.

Na zasadzie otrzymanego od Ministerstwa Przemysłu i Handlu w dniu 12 marca 1925 r. № O. Sp. 218 Spr. № 1148 tymczasowego pozwolenia na powiększenie kapitału zakładowego Spółki o złotych 187 500

**Sp. Akc. „ZJEDNOCZENI POLSCY
PRZEMYSŁOWCY METALOWI S.A.“**

ogłasza subskrypcję na emisję 1500 sztuk akcji imiennych i 6000 sztuk akcji na okaziciela na warunkach następujących:

- 1) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji poprzednich emisji w ilości 3 akcji nowej emisji na 100 sztuk akcji emisji poprzednich;
- 2) dla wykonania poboru dla dawnych akcjonariuszów określa się termin do dnia 15 kwietnia r. b., poczem w razie, gdyby do tego terminu nie wszystkie akcje zostały przez dawnych akcjonariuszów rozebrane, zostanie ogłoszona nowa subskrypcja na nierozebrane akcje z ponownym zaofiarowaniem ich w ciągu dni 15 wszystkim dawnym akcjonariuszom;
- 3) repartycji pozostałych akcji, na które dotychczasowi akcjonariusze z tytułu posiadania prawa pierwszeństwa się nie zapiszą, dokona Rada według swego uznania;
- 4) cena emisyjna akcji nowej emisji określa się na zł. 40.—
- 5) pod względem praw przysługujących akcjonariuszom, akcje nowej emisji będą zrównane z akcjami poprzedniej emisji z chwilą wpisanie podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego i uczestniczyć będą w dywidendzie od d. 1 stycznia 1925 r.

Zapisy na akcje przyjmuje Zarząd Spółki Akcyjnej „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi, S. A.“ w biurach: w Warszawie ul. Traugutta 4, w Krakowie: Główny Rynek 45 w godzinach od 9 rano do 4 pp.

ZARZĄD Sp. Akc.
„ZJEDNOCZENI POLSCY PRZEMYSŁOWCY METALOWI S. A.“

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła zębate**; **Naprężacze pasów** i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybkotnące, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kłów 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby reolwerowe, lunety, uchwyty samocentrumujące. **Imadła** równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, małowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższym zagranicznym kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** walców, obtaczanie, szlifowanie i obijanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. Strelbel'a do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA	LWÓW	KRAKÓW	POZNAŃ	KATOWICE	LUBLIN	GDĄSK
Jerozolimska 51	Zybklikiewicza 39	Basztowa 24	Wały Z. Augusta 2	Batorego 4	Krak.-Przedm. 58	Schüsseldamm 62

ROCZNIK IV-y P. Z. P. M.

W kwietniu r. b. wydany zostanie, wzorem lat poprzednich, *Rocznik IV-y Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych*, obejmujący sprawozdanie z działalności Związku, źródła zakupu wyrobów polskiego przemysłu metalowego, wiadomości specjalne, dotyczące przemysłu metalowego, jak statystykę, sprawy celne i t. p., wreszcie obfity dział ogłoszeniowy.

W *Roczniku III-im* zamieszczony był szczegółowy spis wyrobów fabryk zrzeszonych w językach polskim i francuskim. W *Roczniku IV-ym* przybędzie jeszcze takż spis w języku niemieckim. W następnych wydaniach uwzględnimy nomenklaturę angielską i rosyjską. W ten sposób będzie dana możność cudzoziemcom łatwego orjentowania się w naszym *Roczniku*, co przyczyni się do poparcia polskiego eksportu.

Rocznik IV-ty będzie rozesłany ministerstwom, zarządom przedsiębiorstw państwowych, izbom przemysłowo-handlowym krajowym i zagranicznym, konsulatom polskim zagranicą, ambasadorom i konsulatom zagranicznym w Polsce, zarządom związków gospodarczych polskich i t. d. Z tego względu ogłoszenie szczegółowe o swych wyrobach odda wielkie korzyści firmom metalowym.

Cena ogłoszeń wyniesie:

Cała strona 120 złotych $\frac{1}{4}$ strony 40 złotych
 $\frac{1}{2}$ strony 70 „ $\frac{1}{8}$ „ 25 „

Ponieważ w *tekście Rocznika* podajemy już spis wyrobów każdej z firm związkowych, przeto prosimy naszych Członków, aby zechcieli dać do *Rocznika* ogłoszenia w formie opisów swych fabryk, obficie ilustrowane, przesyłając nam klisze lub fotografie, z których zrobimy sami klisze, rachując je po cenie kosztu. Ilustracje powinny przedstawiać przede wszystkim charakterystyczne wyroby, stanowiące specjalność firmy, następnie wnętrza warsztatów, zdjęte możliwie efektywnie, wreszcie widoki fabryk i t. d.

Ogłoszenia prosimy przysyłać pod adresem Związku aknajśpieszniej, najpóźniej do d. 5 kwietnia r. b.

STOSUNKI HANDLOWE Z BAŁKANEM.

Ajencja Handlowa „Pol-Balkan” w Warszawie, ul. Marszałkowska 61, tel. 53-11 zawiadamia, że przy jej jugosłowiańskim oddziale w Belgradzie została urządzona stała wystawa prób i wzorów wyrobów polskich.

W SPRAWIE URLOPÓW.

W № 27 tygodnika „P. M.” z 1923 r. były podane komentarze Centralnego Związku do rozporządzenia wykonawczego ministra pracy i opieki społecznej z dn. 11 czerwca 1923 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu. W komentarzu do § 1 tego rozporządzenia było zaznaczone, że określenie: „pracownik powinien otrzymać urlop w każdym roku kalendarzowym” jest niezgodne z ustawą, której art. 1 głosi, że „pracownicy mają prawo do korzystania co rok z płatnego urlopu”. Słuszność powyższego komentarza została potwierdzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, którego dosłowny tekst podajemy do wiadomości czytelników.

WYROK

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Działo się dnia 27 stycznia 1925 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w Wydziale Odwoławczym Karnym, w składzie: przewodniczący Sędzia Br. Gacek, Sędziowie: K. Chwalibóg, E. Kenig, Sekretarz H. Luxemburżanka, przy udziale Podprokuratora Gelerntera po rozpoznaniu sprawy Stanisława Mellera, oskarżonego z ust. 6.5.22 r. Kod. Karn. na skutek apelacji założonej przez oskarżonego od wyroku Sądu Pokoju 29 Okr. m. st. Warszawy, z dnia 18 października 1924 r. i zważywszy 1) że w skardze do Sądu Pokoju 29 Okr. m. st. Warszawy, wniesionej w dn. 8 marca 1924 r., Inspektor Pracy 2 Obwodu prosił o ukaranie zarządzającego fabryką „Jan Zawadzki i S-ka”, Stanisława Mellera za to, że wbrew art. 1 Ust. z dn. 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu i art. 2 Rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z dn. 11 czerwca 1923 r. nie udzielił należnego urlopu Józefowi Zakaszewskiemu; 2) że Sąd Pokoju zaocznym wyrokiem z dnia 18 października 1924 r. na podstawie wspomnianej Ustawy z dn. 16 maja 1922 r. skazał Stanisława Mellera na pięćdziesiąt złotych grzywny z zamianą w razie niewypłacalności na tydzień aresztu oraz 1 na zapłacenie pięciu złotych opłat sądowych; 3) że od wyroku tego osk. Stanisław Meller odwołał się ze skargą apelacyjną o u niewinnienie go; 4) że jak widać z wyjaśnień osk. Mellera, a co przyznał i oskarżyciel, Józef Zakaszewski w roku 1923 korzystał z urlopu w czasie od 8 lipca do 15 lipca, a w dniu 5 lutego 1924 r. po uprzednim dwutygodniowym wypowiedzeniu pracy, od zajęć w fabryce został zwolniony; 5) że w danym wypadku skarga Inspektora pracy p-ko Stanisławowi Mellerowi wywołana została pretensją zwolnionego z fabryki Zakaszewskiego o niewypłacenie mu ekwiwalentu za urlop w roku 1924; 6) że w myśl art. 1 i 2 ust. z dn. 16 maja 1922 r. (Dz. Ust. № 40/22 poz. 334) *pracownik uzyskuje prawo do korzystania z urlopu płatnego „co rok” t. j. po pracowaniu w fabryce roku*. Wynika to również i z art. 7 tejże Ustawy, omawiającego wypadek rozwiązania umowy pracy i nawiązania umowy na nowo w ciągu najbliższych trzech miesięcy,

co nie uważa się za przerwę, pozbawiającą robotnika prawa do korzystania z urlopu, 7) że bezspornem jest, iż Zakaszewski od czasu ogłoszenia Ustawy z dn. 16 maja 1922 r. korzystał z urlopów: za rok 1921, za rok 1922 i za rok 1923, przyczem w tym ostatnim roku w czasie od 8 do 15 lipca 1923 r., 8) że skoro Zakaszewski wykorzystał swe prawa do urlopów w latach 1921, 1922 i 1923 r., przyczem w roku 1923 w czasie od 8 do 15 lipca a umowa pracy w roku 1924 została z nim rozwiązana w dniu 5 lutego 1924 r. i to przed upływem czasokresu, uprawniającego go do korzystania z urlopu w 1924 r. to w tych warunkach należy uznać, iż skarga Inspektora Pracy była bezpodstawną; 9) że niezależnie od powyższego należy nadmienić, iż w sprawie brak również jakichkolwiek dowodów, by pomiędzy pracownikami fabryki, gdzie był zatrudniony i Zakaszewski, nastąpiło porozumienie co do kolejności korzystania z urlopów i aby owa lista kolejności bądź też żądanie urlopów zostały zgłoszone zarządowi fabryki przed rozwiązaniem umowy pracy z Zakaszewskim, a więc i z tego względu pretensja Zakaszewskiego jest nieusprawiedliwiona i przeto postanawia: na mocy art. 119 i 168 U. P. K. wyrok Sądu Pokoju uchylić i pod sąd Stanistawa Mellera uniewinnić. Podpisał: Przewodniczący Sędzia Br. Gacek.

Za zgodność:
Podsekretarz (—) podpis nieczytelny.

WYBORY DO RADY CENTRALNEGO ZWIĄZKU.

Na dorocznym zebraniu walnym delegatów organizacji gospodarczych, należących do Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w dniu 27 lutego r. b. odbyły się wybory uzupełniające członków Rady Związku na miejsce ustępujących skutkiem ukończenia 3-letniej kadencji.

Przedstawicielami Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Radzie Centralnego Związku na rok bieżący są następujący panowie: Kazimierz Ambrożewicz, Maurycy Chorzewski, Janusz Czarliński, Jan Jeziorański, Jerzy Komorowski, Stanisław ks. Lubomirski, Stanisław Jan Okolski, Stefan Przanowski, Zygmunt Sochacki i Stefan Zieliński.

Pan Jan Jeziorański jest wiceprezesem Rady Centralnego Związku, zaś p. St. J. Okolski — członkiem Zarządu.

Do Komisji Rewizyjnej Centralnego Związku został wybrany na r. 1925 p. Kazimierz Pichelski jako przedstawiciel Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych.

STAN PRZEMYSŁU METALOWEGO W STYCZNIU I LUTYM 1925 ROKU.

W fabrykach budowy lokomotyw i wagonów kolejowych położenie jest złe z powodu braku zamówień, przytem niema widoków na ich otrzymanie, gdyż przy obecnym niewielkim ruchu na kolejach posiadamy podobno — oczywiście chwilowo — nadmiar wagonów i lokomotyw. Dochodzą jednak wiadomości niepokojące, że władze kolejowe noszą się z zamiarem poczynienia zamówień na wagony osobowe I i II klasy w fabrykach włoskich.

W fabrykacji maszyn parowych, kompresorów i aparatów cukrowniczych daje się zauważyć nieznaczne ożywienie dzięki rozpoczynającemu się sezonowi zamówień z cukrowni. Jednak część zaledwie tych zamówień dochodzi do naszych fabryk, w większej części zamówienia są oddawane Czechom, ze względu na udzielany przez nich kredyt, dochodzący do sześciu lat na 8% rocznie, gdy nasz przemysł z trudnością może zaoferować kredyt najwyżej dwuletni na 12%. Gdyby fabryki tej szczególności miały możliwość udzielania dłuższego i tańszego kredytu, to byłoby zatrudnione dostatecznie. Daje się zauważyć przytem fakt, że cukrownie z powodu niepomiarowo niskich, ustalanych przez rząd, cen na cukier na ogół czynią obecnie znacznie mniejsze inwestycje, niż lat ubiegłych.

Fabryki motorów spalinowych, z powodu słabej konjunktury, pracują prawie wyłącznie na skład, co wy-czerpuje ich środki obrotowe. Skutkiem tego odczuwają one konieczną potrzebę uzyskania kredytu lombardowego pod zastaw gotowych motorów.

W fabrykacji maszyn elektrycznych stan jest bardzo zły, wobec czego niektóre fabryki są nieczynne. W dziale innych wyrobów elektrotechnicznych położenie jest nieco lepsze.

Fabryki kotłów mają obecnie mniej roboty w porównaniu z końcem roku ubiegłego, wykonywują jedynie zamówienia dla cukrowni, lecz i tu występuje groźna konkurencja czeska i angielska, udzielając długoterminowych kredytów.

W fabrykach obrabiarek do metali konjunktura jest słaba, jeszcze gorszy stan jest w dziale obrabiarek do drzewa.

Fabryki narzędzi rolniczych do uprawy roli mają zwiększony popyt, gdyż zbliża się sezon wiosenny, natomiast fabryki wyrabiające maszyny i narzędzia sezonu letniego i jesiennego odczuwają brak zamówień, wobec czego są zmuszone produkować na skład. Fabryki te walczą z dużymi trudnościami, wywołanymi brakiem kredytu towarowego na maszyny gotowe i niedostatecznym kredytem dyskontowym, a zwłaszcza niemożnością umieszczenia w Banku Polskim weksli, które są płatne w miejscowościach, nieposiadających oddziału tego banku. Lubelskie fabryki maszyn rolniczych pracują tylko 4 dni w tygodniu z powodu braku środków obrotowych.

W fabrykach wag stan jest średni; odczuwa się przytem brak zamówień dla kolei państwowych. Fabryki pracują na ogół 5 dni w tygodniu.

Fabryki wyrobów blaszanych emaljowanych, po okresie dużego zapotrzebowania, przeżywają wielką stagnację, wobec czego redukują swoją pracę. Eksport w tym dziale jest bardzo słaby.

W odlewniach warszawskich praca trwa cały tydzień. Odczuwa się pewne polepszenie warunków pracy, gdyż łatwiej można nabywać materiały surowe po cenach nieco niższych. Natomiast w odlewniach łódzkich zatrudnienie jest niedostateczne, większe z nich pracują 3 do 5 dni w tygodniu, a mniejsze są nawet zamykane.

Odlewnie stali są w bardzo ciężkim położeniu wskutek konkurencji z fabrykami górnośląskimi.

W dziale urządzeń zdrowotnych wykończają się stare roboty, nowe natomiast nie napływają. Horoskopy na przyszłość są złe. W jednym z przedsiębiorstw nagle zostały wstrzymane przez rząd roboty rządowe, będące w toku, co doprowadziło do zwolnienia większej ilości robotników.

W fabrykach wyrobów platerowanych po sezonie świątecznym stan jest zły, praca więc trwa od 3 do 5 dni w tygodniu.

W fabrykach drutu i gwoździ konjunktury są słabe; w styczniu pracowano 4 dni w tygodniu, obecnie trochę lepiej, lecz zamówienia rządowe są niewielkie. Mniejsze fabryki są nieczynne. Ceny spadają w stosunku do stycznia i grudnia.

W okręgu radomskim panuje duży zastój, w styczniu odczuwał się brak zamówień. Obecnie jest pewna nadzieja na poprawę, wobec czego fabryki rozpoczynają się uruchamiać. Towaru jest mało, jednak spodziewane są zamówienia na rury kanalizacyjne i wodociągowe. Fabryki tego okręgu odczuwają brak środków obrotowych i kredytu lombardowego pod zastaw gotowych wyrobów.

K. P.

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia warszawska notuje następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 100 kg. franco wagon Warszawa:

711×1422×0,5 mm.	80 zł. — gr.
711×1422×0,525mm.	79 " — "
711×1422×0,55 mm.	78 " — "
1000×2000×0,5 mm.	82 " — "
1000×2000×0,55 mm.	80 " — "

Ceny te rozumieją się za 100 kg.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej

w dn. 12. III. 25 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	3050	Miedź standard	1647
Antymon	1695	Ołów miękki	1152
Cyna standard	6209	Nikiel	4026
Cynk hutniczy	935	Rtęć	9664
Miedź elektrolityczna	1695	Srebro za 1 kg.	108

Tendencja spokojna

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. **S. J. Okolski.**

REDAKTOR inż. **Maurycy Chorzewski.**

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Bryzki:

Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Wegrzeczy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Dźwigniki—łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garnki i przewody rurowe:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gryzarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki uniwersalne:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Gwoździarki i ciągniki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Konstrukcje żelazne, schody, cieplarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-48.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Karoserje:

Koła samochodowe ciężarowe Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Wegrzeczy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Narzędzia do obróbki metali:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Obrabiarki do metali i drzewa:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane z własnym okuciem fabrycznym:

Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Przewody rurowe:

Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper” w Sosnowcu.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczniki cierne:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Prasy mimośrodowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Pędnie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Prasy mimośrodowe:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Ruszt do palenisk ruchomych i stałych:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Suwnice (kran) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Śruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy, Bielsko (Śląsk).

Śruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Strugarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46

Suwnice:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:

Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Turbiny wodne syst. Francis'a o wysokim współczynniku pożytecznego działania.

L. Warwasiński, J. Wojskowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce młyńskie utwardzone:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:

Najnowszej typu. L. Warwasiński, J. Wojskowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

* Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

CENY OGŁOSZEŃ: Przed tekstem: cała strona złp. 120; pół strony złp. 70; $\frac{1}{4}$ strony złp. 40; $\frac{1}{8}$ strony złp. 25; Za " " " " " 90; " " " " " 50; " " " " " 30; " " " " " 20; Drobne ogłoszenia: tekst 3 wierszy 20 zł. kwartalnie; za każdy wiersz dodatkowy 5 zł. kw.

Sp. Akc. Fabryk Metalowych

NORBLIN, B^{-CIA} BUCH i T. WERNER

WARSZAWA, UL. ŻELAZNA Nr. 51

Tel. Nr. Nr.: 18-80, 60-80, 160-14.

Poleca w wielkim wyborze:

Platery:

Sztuciec: na białym metalu, grubo srebrzony, gładki i stylowy.

Galanterja: kosze, etażery, cukiernice, lichtarze i t. p.

Urządzenia dla restauracji i hoteli.

Przedmioty kościelne.

Wykonywa na zamówienia:

Walcownia:

Blachę miedzianą i mosiężną.

Druciarnia:

Druty krzemo-bronzowe, miedziane, mosiężne i linki.

Skrećanie drutów na linki.

Rurownia:

Rury miedziane i mosiężne ciągnięte bez szwu.

Szyny miedziane i mosiężne.